

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Географія світового господарства»

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства

Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Географія світового господарства
Викладач (-і)	Червінський Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	066 876 02 34
Е-mail викладача	andrii.chervinskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	3 кред., 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Географія світового господарства» вивчається студентами протягом 8-го семестру і є нормативною дисципліною освітньої програми.</p> <p>Світове господарство – це складна організована економічно-територіальна система з прямими та зворотними зв'язками. Світове господарство має галузеву, функціональну, територіальну структуру, що функціонує під впливом економічним, політичних, науково-технічних процесів і явищ. Світове господарство є складною системою, що виступає підсистемою єдиної глобальної соціогеосистеми світу. Вона характеризується множиною складових елементів, ієрархічністю, багаторівневістю, структурністю. На сучасному етапі соціально-економічного розвитку світу, враховуючи процеси глобалізації, географія світового господарства набуває великого значення та статусу світоглядної дисципліни, яка формує розуміння структурної та територіальної організації.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – висвітлення особливостей, закономірностей розвитку та функціонування галузевої, територіальної структури сучасного світового господарства.</p> <p>Завдання навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розкрити структуру світового господарства як складової глобальної соціально-економічної системи; – сформувати практичні навички щодо дослідження територіальних відмінностей економічного розвитку інфраструктури світового господарства; – показати можливість застосовувати отриманні знання та навички у – вирішення глобальних проблем сучасної цивілізації. 	
4. Компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів. - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. - Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. 	

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.
- Дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з географічних наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність.

5. Результати навчання

- Пояснювати особливості організації географічного простору.
- Аналізувати географічний потенціал території
- Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
- Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер.
- Поглиблені знання про принципи структурної й функціональної організації географічних (в т.ч. рекреаційних) об'єктів, явищ і процесів, професійне володіння методами систематизації, типології та класифікації.
- Синтезувати та застосовувати знання теоретичних основ географічних наук для моніторингу і оцінки природних умов, розвитку економіки, населення та соціальної сфери країн та, України зокрема.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кредити, 90 годин.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
8	106 Географія	4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Завдання, ГОД	Вага оцінки	Термін виконанн я
Тема 1. Предмет, мета, завдання та проблеми вивчення географії світового господарства. Поділ праці і світове господарство. 1. Предмет, мета і завдання вивчення ГСГ. 2. Суспільний поділ праці. 3. Територіальний поділ праці. 4. Історична еволюція поділу праці. Поділи праці у первіснообщинному суспільстві, рабовласницькому та феодальному суспільствах	Лекція 1	2	-	Згідно розкладу

<p>5. Промислові революції. 6. Економічні вигоди від територіального поділу праці. 7. Багаторівнева структура поділу праці 8. Ієрархічна структура територіального поділу праці (ТПП). 9. Міжнародний поділ праці і політика держави.</p>				
<p>Тема 2. Моделі економіки та типологія країн. 1. Ринкова економіка та її основні принципи. 2. Функціонування командної економіки. 3. Змішана економіка. 4. Радянсько-соціалістичний підхід до типології країн. 5. Сучасні типології країн світу. 6. Економічна нерівність у світі 7. Класифікації країн світу за рівнем економічного розвитку 8. Класифікації країн світу за іншими показниками.</p>	<p>Лекція 2/ Практична робота № 1</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу</p>
<p>Тема 3. Формування світової системи господарства. Світова система господарства та НТР. 1. Етапи формування і розвитку світової системи господарства. 2. Міжнародна економічна інтеграція. 3. Сучасна просторова структура світового господарства 4. Секторальна структура економіки та види економічної діяльності. 5. Загальні риси змін у секторах економіки. 6. Зміни у структурі виробничої сфери, промисловості. 7. Зміни у структурі сільського господарства 8. Зміни у структурі транспорту та сфери послуг.</p>	<p>Лекція 3/ Практична робота № 2</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу</p>
<p>Тема 4. Світова паливно-енергетична система. 1. Фактори і принципи територіальної організації електроенергетики. 2. Аналіз різних типів електростанцій. Нетрадиційні джерела одержання електроенергії. 3. Світова паливна система. Запаси</p>	<p>Лекція 4/ Практична робота № 3</p>	<p>2</p>	<p>5</p>	<p>Згідно розкладу</p>

корисних копалин. 4. Вплив НТР на територіальну організацію виробництва паливно-енергетичного комплексу.				
Тема 5. Географія промисловості світу: галузі важкої індустрії. 1. Сировинна база чорної металургії світу. 2. Тенденції змін у металургійному виробництві. 3. Загальні риси зміни структури виробництва кольорових металів у світі. 4. Алюмінієва промисловість світу. 5. Мідна промисловість світу. 6. Свинцево-цинкова промисловість світу. 7. Особливості та галузева структура сучасного машинобудування світу. Географія транспортного машинобудування світу 8. Географія електротехнічної промисловості світу. 9. Географія електронної промисловості світу. 10. Особливості хімічної промисловості світу. 11. Географія хімії органічного синтезу. 12. Географія галузей основної хімії. 13. Лісова та деревообробна промисловість світу.	Лекція 5/ Практична робота № 4	2	5	Згідно розкладу
Тема 6. Географія світового агропромислового комплексу 1. Загальні риси світового сільського господарства. 2. Географія рослинництва світу. 3. Географія вирощування зернових культур у світі. 4. Географія вирощування картоплі у світі. 5. Загальні особливості розвитку тваринництва у світі. 6. Харчова промисловість світу. 7. Галузева структура і географія легкої промисловості світу.	Лекція 6/ Практична робота № 5	2	10	Згідно розкладу
Тема 7. Географія світового транспорту. Географія світових економічних зв'язків. 1. Значення і місце транспорту в	Практична робота № 6	4	10	Згідно розкладу

світовому господарстві. 2. Розвиток різних видів сухопутного транспорту у світі. 3. Географія водного та повітряного транспорту світу.				
Тема 8. Глобальні проблеми людства. 1. Поняття про глобальні проблеми. 2. Глобальна проблема народонаселення. 3. Проблема подолання бідності і відсталості. 4. Продовольча проблема 5. Екологічна проблема та шляхи її розв'язання. 6. Енергетична і сировинна проблеми. 7. Проблема освоєння ресурсів Світового океану. 8. Концепція сталого розвитку.	Практична робота № 7	4	10	Згідно розкладу
7. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	50 балів студент отримує під час проведення практичних занять; ще 50 балів студент отримує за складання екзамену.			
Вимоги до письмової роботи	Екзаменаційний білет містить 4 описові запитання та тестові завдання. Описові теоретичні питання мають бути розписані тезисно, лаконічно та послідовно. Після написання роботи проходить усний захист (вибірково за необхідності).			
Семінарські заняття	Кожне практичне заняття оцінюється в 5 балів, 10 балів студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Без захисту індивідуальної роботи студент не допускається до здачі екзамену.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити індивідуальну роботу згідно обраної тематики.			
8. Політика курсу				
<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.</p>				

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перекладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перекладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати

їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Алаев Э.Б. Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь. – М.: Мысль, 1983. – 352 с.
2. Алисов Н.В., Хорев Б.С. Экономическая и социальная география мира (общий обзор) Учебник. – М.: Гардарики, 2001. – 704 с.
3. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2003. – 688 с.
4. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г. та ін. Глобальні трансформації і стратегії розвитку. Монографія. – К., 1998. – 416 с.
5. Блїй Г. де, Муллер Пігер. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передмова та розділ «Україна» О. Шабля. — К.: Либідь, 2004. - 740 с.
6. Географічна енциклопедія України Т. 1–3. – К.: Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1993.
7. Географический энциклопедический словарь: Понятия и термины/ Гл. ред. А.Ф.Трешников; Ред. кол. Э.Б.Алаев, П.М.Алампиев, А.Г.Воронов и др. – М.: Советская
8. Гілецький Й.Р., Сливка Р.Р., Богович М.М. Економічна і соціальна географія: Посібник для абітурієнтів/За редакцією Гілецького Й.Р. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2005. – 400 с.
9. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. – Львів: Видавничий дім «Панорама», 2003. – 580 с.
10. Економічна і соціальна географія світу: Навч. посібник /За ред. Кузика С.П.– Львів: Світ, 2002. – 672 с.
11. Липец Ю.Г., Пуляркин В.А., Шлихтер С.Б. География мирового хозяйства.– М.: Владос, 1999. – 400 с.
12. Мировая экономика: Учебник – М.: Юность, 2002. – 734 с.
13. Мироненко Н.С. Введение в географию мирового хозяйства.– М.: Ун-т им. Дашковой, 1995.–166с.
14. Павленко Ю. Історія світової цивілізації; Соціокультурний розвиток людства. К.: Либідь, 1996. — 358 с.
15. Преображенский В.С., Александрова Т.Д., Максимова Л.В. География в меняющемся мире: Век XX. — М.: Институт географии РАН, 1997.—274с.
16. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. Навчальний посібник— Одеса: Астропринт, 2001.– 560 с.
17. Топчиев А.Г. Геоэкология: географические основы природопользования. – Одесса.: Астропринт, 1996. – 391 с.
18. УСЕ Універсальний словник-енциклопедія / Гол. ред. ради чл.-кор. НАНУ М.Попович. – Київ, «Тризна», 1999. – 1551 с.

Додаткова:

1. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу. – К.: Академія, 2003.
2. Голиков А.П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів. – К.: Знання, 2009.
3. Голиков А.П., Грицак Ю.П., Казакова Н.А., Сидоров В.И. География мирового хозяйства. – К.: Центр учебной литературы, 2008.
4. Голиков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної та соціальної географії. – К., 1997.
5. Жупанський Я.І. Історія географії в Україні. – Київ, Чернівці, 2006.
6. Максаковский В.П. Географическая культура. – М.: ВЛАДОС, 1998.

7. Мироненко Н.С. Страноведение. Теория и методы. – М.: Аспект-Пресс, 2001.
8. Немець К.А., Немець Л.М. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі. – Харків: ХНУ, 2013.
9. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії. – К.: Вища школа, 1996.
10. Руденко Л.Г. Нові завдання географії на шляху до інформаційного суспільства // Український географічний журнал, 2006. – № 4. – С. 15-18.
11. Світове господарство в умовах глобалізації / За ред. Я.Б. Олійника, Б.П. Яценка, В.К. Бабарицької. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004.
12. Смаль В.В. Трансформація господарства постіндустріальних країн: наукові засади суспільно-географічного дослідження. – К.: КНУ імені Т.Шевченка, 2011.
13. Стадник О.Г. Світове господарство. 10 клас. – Харків: Основа, 2004.
14. Сюткін С.І., Леонтьєва Г.Г., Мартиненко В.О. Економічна та соціальна географія світу. 10 клас. Запитання, завдання, тести. Посібник. – К.: ВЦ «Академія», 1999.
15. Сюткін С.І., Леонтьєва Г.Г. Економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Книгазошит. – Суми: Університетська книга, 2003.
16. Сюткін С.І. Суспільна географія: термінологічний словник / [авт.-уклад. С.І. Сюткін] – Суми: ВПП «Фабрика друку», 2015.
17. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2009.
18. Філіпенко А.С., Рогач О.І., Шнирков О.І. Світова економіка. – К.: Либідь, 2000.
19. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. – Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2012.
20. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії. – К.: Либідь, 2009.

Електронні ресурси:

1. Основні огляди і доповіді ООН в економічній і соціальній сферах: <http://www.un.org/russian/esa/surveus.htm>
2. Проект «Всемирная география»: <http://worldgeo.ru/>
3. Організація об'єднаних націй: <http://www.un.org>
4. World Urbanization Prospects: <http://esa.un.org/unpd/wup/>
5. Міжнародна організація праці (МОП): <http://www.ilo.org>
6. Міжнародна організація з міграції (МОМ): <http://www.iom.org>
7. Всесвітня організація з охорони здоров'я: <http://www.who.org>
8. Світовий банк: <http://www.worldbank.org>
9. Світова книга фактів ЦРУ США: <http://www.cia.gov/librari/publications/world-factbook/>
10. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН: <http://www.fao.org>
11. Конференція ООН з торгівлі і розвитку: <http://www.unctad.org>
12. Общественная география современного мира: <http://files.school-collektion.edu.ru/dlrstore/00000c51-1000-4ddd-517d-3600483aebf5/index.htm>

Викладач: _____

Червінський А.І.